

د قربانی متعلق (۶۷) مسایل

تالیف : الشیخ محمد بن صالح المنجد (حفظہ
اللہ تعالیٰ)

پستو ژباړه : عامر حسن (غفر له)

Ketabton.com

الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى اله وصحبه ومن والاه اما بعد:

۱ - اضحیه هغه حیوان ته وایی چی د غټ اختر په ورځو کی د الله د قربت

حاصلولو په نیت سره ذبح کولی شی لکه اوبنان، کډی او بیزي غواگانې
او اضحیه ورته ځکه وایی چی پدی ورځو کی دا د اشراق په وخت کی ذبح کولی
شی یعنی د دورځی د راختو په وخت او دیته اضحیه او ضحیه هم وایی

۲ - د اضحیه حکم د هجرت په دویم کال باندی نازل شوی دی او دا د اسلام

د شعایرو څخه ده چی د کتاب سنت او اجماع په ذریعه سره مشروع شوی ده
الله تعالی فرمایي خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی وکړه
او د هر امت لپاره مونځ یو عبادت (حج) کړځولی دی دی لپاره چی دالله نوم
په هغه حیواناتو باندی واخلي چی الله دوی ته ورکړی دی
او قربانی کول د نبی علیه السلام نه قولا او عملا ثابت ده او پدی باندی تر وسه
پوری مسلمانان عمل کوی

۳ = د قربانی اجر او ثواب ډیر زیات دی لیکن هیڅ حدیث کی دا نشته چی

خومره مقدار کی یی ثواب دی

ابن العربی المالکی رحمه الله فرمایي : د قربانی د فضایلو باره کی خلکو ډیر احادیث روایت کړی دی چی ټول عجایب او غرایب دی (صحیح ثابت ندی)

او باید هغه څوک دی دی مساله ته متوجه شی چی په اجتماعی ویب سایټو باندی احادیث نشروی او یو بل سره شریکوی

۴ = د جمهورو علماو په نزد قربانی سنت موکده ده او بعضی علما وایی چی دا

په قدرت لرونکی باندی واجب ده

او دا د ابو حنیفه مذهب دی او یو روایت د امام مالک او احمد نه هم شته او شیخ الاسلام ابن تیمیه هم غوره کړی دی نو هیڅ مسلمان مومن چی قدرت لری هغه له جایز ندی چی دی کی کوتاهی وکړی

ابو هریره رضی الله عنه فرمایي د چا چی قدرت او وس وی او بیا هم قربانی ونکړی نو زمونږ عیدگاه ته دی نه راځی

۵- قربانی د ټولو خلکو په حق کی مشروع ده سپری وی که بنځه مسافر وی او

که مقیم د باندې والا وی او که ښار والا مگر حاجی نو د امام مالک په نزد
حاجی قربانی نشی کولی بلکی هغه باندی هدیه لازمه ده او دا قول شیخ
الاسلام بن تیمیه رحمه الله اختیار کړی دی

او د هغه شاگرد ابن القیم هم غوره کړی دی او په معاصرینو کی د شیخ ابن
العثیمین همدا قول غوره کړی دی

۶- د چا سره چی د قربانی کولو لپاره پیسی نه وی نو څه باک نشته چی د چا

نه قرض وکړی کله چی هغه امید لری چی دا واپس کړی مثلاً که چیرته یی
وظیفه درلوده نو قرض به راوخلی او دمیاشتی په اخر کی د تنخواه نه به یی ورته
ادا کړی

یا دی د قربانی ځناور په کشتونو باندی واخلی البته که د قرض د واپس کولو
امید نه لری نو بهتره داده چی قرض ونکړی دی لپاره چی هغه شی په ځان
باندی واجب نکړی چی الله پری ندی واجب کړی

شیخ الاسلام بن تیمیه رحمه الله فرمایي که چیرته د قرض واپس کولو امید یی
لره نو قرض کول ورله بهتر دی او دا کار پری واجب ندی

۷ ■ د هغه صدقاتو څخه چې مستحب دی یو دا هم ده چې د قربانی څخه

عاجز مسکین خوشحاله کړی شی او هغه داسی چې د قربانی کولو پیسی ورله ورکړی شی یا ورته یو حیوان هدیه کړی شی چې قربانی پری وکړی د عقبه بن عامر رضی الله عنه څخه روایت دی چې نبی علیه السلام د قربانی ځناور د صحابه مابین کی تقسیم کړی وو

او د بنو کارونو او نیکیو څخه دا هم ده چې د چا چې ډیری قربانیان وی هغه دی باید یو داسی فقیر ته یوه ترینه ورکړی چې اهل او عیال لری او د خپلوانو څخه وی چې په خپل کور کی حلاله کړی او هغه او د هغه اهل ټول په خوشحالی کی شریک شی

۸ ■ د قربانی حکمتونه

۱. د الله تعالی عبادت کول پدی سره چې دالله تعالی حکم نافذکړی شی الله تعالی فرمایي الله ته ددی ځناورو غوښی او وینی نه رسیری بلکی هغه ته ستاسو تقوی رسیری

۲. د ابراهیم علیه السلام د سنتو ژوندی کول

۳. د الله تعالی په مختلفو نعمتونو باندی شکر ایستل او د هغی څخه یو نعمت د حیواناتو نعمت دی

الله تعالی فرمایي دی لپاره چې هغوی خپلو فایدو ته حاضر شی او د الله نوم په معلومو ورځو کی یادکړی ځکه الله تعالی دوی ته چارپایان ورکړی دی

۳- دی لپاره چی د مختلفو هیوادونو خلک د حج په بعضی شعایرو کی د یو بل سره شریک شی

۴- په ځان او اهل بیت باندی خرچه کول او دکاوندپیانو او دوستانو اکرام کول او د اختر په ورځ په فقیرانو باندی صدقه کول

۹- د قربانی ذبح کول د هغی په پیسو باندی د صدقه نه غوره دی ځکه

قربانی ذبح کول د اسلام د شعایرو او د نبی علیه السلام د سنتو څخه ده او دا د ایمة اربعه مذهب دی سعید بن المسیب فرمایي که زه په یوه بیزه باندی قربانی وکړم دا ماته ددی نه ډیر خوښی دی
چی سل درهمه صدقه ورکړم

او ځکه چی ذبح کول یو مستقل عبادت دی چی مقصود دی
الله تعالی فرمایي او خپل رب لپاره مونځ وکړه او قربانی ورکړه
او که چیرته ددی نه خلکو مخ واړو او ددی په ځای یی د پیسو صدقه کول شروع
کړل نو دا شعیره او حکم به معطل او عبث شی

۱۰ - په قربانی کی اصل دادی چی دا د ژوندو په حق کی مشروع ده لکه نبی

علیه السلام او د هغه صحابه و به د خپل ځانونو او اهل بیت له طرفه قربانی
کوله

او د مړو له طرفه قربانی کول هم جایز دی لیکن که هغوی وصیت کړی وی نو د
هغوی د وصیت تنفیذ به کیری

یا د ژوندو سره که هغوی هم په مجازی طور سره حساب شی مثلا یوکس د خپل
ځان او اهل بیت له طرفه قربانی کوی او هغه د مړو او ژوندو دواړو نیت وکړی

۱۱ - د مړی د طرفه د قربانی پیسی ورکول جایز دی او فقهای کرام فرمایی

چی ددی ثواب به مړی ته رسیری او هغی ته فایده هم رسیری لکه څنگه چی د
هغه له طرفه د صدقه فایده هغه ته رسیری

او شیخ الاسلام بن تیمیه رحمه الله فرمایی چی د مړی له طرفه د قربانی پیسی
صدقه کول ددی نه بهتر دی چی قربانی ذبح کړی شی ځکه د مړی د طرفه
قربانی کول د سلفو په وخت کی نه وو

۱۲ - د قربانی د صحت لپاره دا شرط دی چی د چارپایانو څخه به وی لکه

لکه اوبنان غواګانی ګډی او بیزی او ددی ټول اقسام ځکه الله تعالی فرمایي

۱۳ - یوه ګډه او بیزه د یوکور د افرادو له طرفه کافی ده

نوکه یوکس دکور والاو نه قربانی وکړی یا یوی بسځی د خپل خاوند له طرفه یا
د اهل بیت له طرفه قربانی وکړه نو دا ټول به په اجرکی شامل وی او حکم د
قربانی به نافذ وی

ابو ایوب انصاری رضی الله عنه فرمایي یوکس به د ځان له طرفه او دکورو
خلکو له طرفه یوه قربانی کوله او خپله به یی هم خوړله او نورو ته به یی هم
ورکوله

۱۴ - که چیرته قربانی کونکی په قربانی کی د یوکس د شمولیت نیت ونکړی

نو هغه به ددی نیت نه بغیر هم پکی شامل وی کله چی هغه دده د اهل بیتو
څخه وی

او د اهل بیت نه مراد هر هغه څوک دی چی په عرف او لغت کی پری ددی لفظ
اطلاق کیږی لکه اهل عیال بسځه او بچیان

۱۵- که چیره یوکور کی ډیر وروڼه سره د اولادو اوسیدل نو د ټولو د طرفه یوه قربانی کافی ده البته که د هریو بیل بیل کور وی نو هر یوکور والا به بيله بيله قربانی کوی

۱۶- د چا چی د یو بنځی نه ډیری بنځی وی د هنی ټولو له طرفه یوه قربانی کافی ده لکه د نبی علیه السلام یوه قربانی د هغه د ټولو بییانو له طرفه کافی شوی وه لیکن یوه بنځه به د قربانی په څه شی سره خاص کولی نشی بلکی ټولی به یو شان حیثیت لری

۱۷- په اوبن کی وه کسان حصه اغستلی شی (د وه کسانو له طرفه کافی دی) او دغه شان په غوا کی هم وه کسان شریکدی شی جابر بن عبدالله رضی الله عنهما فرمایی چی د حدیبیه په موقع باندی مونږ د نبی علیه السلام سره یو ځای قربانی وکړه او یو اوبن مو د وه کسانو له طرفه حلال کړ او یوه غوا مو د وه کسانو له طرفه ذبحه کړه

۱۸- په غوا يا اوبن کی شراکت جایز دی اگرکه بعضی شریکان قربانی کول

نه غواړی بلکی نذری منلی وی یا صدقه کول غواړی یا د میلمه لپاره غوښه کول غواړی یا وغیره وغیره او هر یو ته به د نیت ثواب میلاوېږی

۱۹- په غوا یا اوبن کی د وه کسانو نه کم هم شریکیدی شی ځکه چی کله وه

پکی شراکت کولی شی نو من باب اولی پکی د وه نه کم شریکیدی شی

۲۰- په ګډه او بیزه کی د یوکس نه زیات شراکت نشی کولی ځکه دی باره کی

څه دلیل نشته لکه څنګه چی اته یا ډیرکسان په اوبن او غواه کی نشی شریکیدی ځکه عبادات ټول توقیفی دی د حد نه تجاوز کول پکی صحیح ندی نه دکمیت (خومره والی) په لحاظ سره او نه دکیفیت په لحاظ سره

۲۱- په قربانی کی کوم حیوان ذبح کول بهتر دی بعضی علما وایی چی

افضل دادی چی ګډ ذبح کړی شی ځکه دا د نبی علیه السلام عمل دی او جمهور علما وایی افضل اوبن دی بیا غوا بیا ګډ بیا بیزه

او ددوی دلیل دا حدیث دی چی نبی علیه السلام فرمایي چا چی د جمعی په ورځ د جنابت غسل وکړ او بیا مسجد ته لاړی نو ګویا کی هغه د اوبن صدقه

ورکړه او څوک چی په دویم ساعت کی لاړ نوکویاکی هغه د غوا صدقه وکړه او
څوک چی په دریم ساعت کی لاړ نوکویاکی هغه دکې قربانی وکړه
نو اوبن یی د ټولو نه مخکی ذکرکړه بیا یی غوا بیا یی کړه

۲۲ - د قربانی لپاره هغه حیوان افضل دی چی چاق وی غوښه یی ډیره وی

په خلقت سره کامل وی بنایسته شکل لری

ابو امامه بن سهل فرمایي مونږ به د قربانی لپاره حیوانات څربول او مسلمانانو
به هم څربول

د انس رضی الله عنه څخه روایت دی چی نبی علیه السلام به په دوه کپانو
قربانی کوله چی برکین او ښکره ور به وو

۲۳ - باید د قربانی ځناور هغه عمر ته رسیدلی وی چی شریعت د قربانی د

ځناور لپاره مقرر کړی دی

نبی علیه السلام فرمایي مه ذبحه کوی مگر دوه کلنی حیوان مگرکه ستاسو
حالت کمزوری وی نو دکې شپږ میاشتیني بچی هم ذبح کولی شی

د مسنه نه مراد هغه دی چی غاښونه یی راغلی وی او جذعه بیا ددی نه کم دی

او مسنه په اوسانو کی د اوس هغه بچی چی پینځه کاله یی شوی وی او شپږم یی
روان وی

او په غواه کانو کی هغه د غوا بچی چی دوه کاله یی شوی وی او دریم یی روان
وی

او په بیزو کی چی یو کال یی شوی وی او دویم کی روان وی

او په کډو کی چی شپږ میاشتی یی شوی وی او ومی کی داخلی وی

نو په قربانی کی ددی خاص عمر خیال کول ضروری دی نه پدی کی کموالی
جایز دی او نه تجاوز

۲۴ - باید د قربانی ځناور د قربانی کونکی په ملکیت کی وی یا یی اغستی

وی یا ورته چا هبه کړی وی یا ورته میراث کی پاتی شوی وی

او د یتیم ولی کولی شی چی د هغه د مال څخه د هغه لپاره قربانی وکړی کله
چی هغه پری خوشحالیږی او که ونه کړی شی نو زړه یی خفه کیږی

ابن قدامه رحمه الله فرمایي کله چی د یتیم له طرفه قربانی کوی نو په هغی
باندی به صدقه نه کوی بلکی ټوله غوښه به یتیم ته ورکوی ځکه د یتیم د مال نه
صدقه ورکول صحیح ندی

۲۵ - د قربانی د صحت لپاره شرط دادی چی په مقرر وخت کی به قربانی

کوی کوم چی شریعت مقرر کړی دی

او د قربانی وخت د اختر د مونځ نه پس شروع کیږی

نبی علیه السلام فرمایي پدی ورځ کی اولنی کار چی مونځر یی کوو هغه دادی
چی مونځ کوو بیا راځو او قربانی کوو او چا چی دا کار وکړو نو هغه زمونځر
دسنتو تابعداری وکړه

۲۶ - چا چی د اختر د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا قربانی یی نه

کیږی او نه به ورله کافی شی

نبی علیه السلام فرمایي چا چی د مونځ نه مخکی قربانی وکړه نو دا صرف
غوبنه ده چی خپل اهل ته یی وړاندی کوی او عبادت او نسک ندی

۲۷ - د قربانی وخت د څلورمی ورځی په نمر پتیدو باندی ختمیږی یعنی د

قربانی څلور ورځی دی د اختر ورځ او دری ورځی د اختر د اولنی ورځ نه
وروسته

۲۸- د قربانی بهترین وخت اولنی ورخ ده او هغه وخت دی چی خلک د

مونخ نه فارغ شی او هره بله ورخ د هغی ورخی نه بهتره ده چی راتلونکی وی
خکه پدی کی د خیر په کارکی مخکی والی دی او ښه خبره داده چی خلورمی
ورخی ته قربانی وروسته نکړی خکه چی بعضی علماو ویلی دی د قربانی
ورخی صرف دری دی

۲۹- قربانی کول دورخی او دشپی دواړو وختونوکی جایز دی البته دورخی

یی کول ډیر افضل دی دی لپاره چی د شعیره اظهار وشی او غریبانان یی ووینی

۳۰- که د قربانی وخت ترینه تیر شو او قربانی یی ونکړه نوکه صرف قربانی

وه هیخ باک نشته البته که نذر یی منلی وو نو د قربانی قضایی به راړوی او
وروسته به یی ذبح کوی او د ذبح طریقہ به همغه وی لکه خنګه چی یی اختر
کی ذبح کوی

۳۱- د قربانی د شروطو خخه دا هم دی چی د ټولو عیبونو نه به پاکه وی

کوم عیبونه چی د قربانی په صحت کی مانع وی

حُڪه قرباني ددي لپاره وي چي الله ته پري قربت حاصل شي او الله تعاليٰ نه
قبلوي مگر پاڪ شي نو پڪار ده چي د قرباني خُناور د ٽولو عيئونو نه پاڪ وي

۳۲ - په حديثوڪي خلور داسي عيئونو راغلي دي چي کوم حيوان کي

موجود وي په هغي قرباني نه کيري

برا بن عازب رضی الله عنه فرمايي چي نبي عليه السلام په مونڙکي ودريده او
ويي فرمايل په قرباني کي جايز ندي هغه حيوان چي په يوه سترگه باندی ږوند
وي او ږوند والي يي واضح وي هغه چي ڳوډ وي او ڳوډوالي يي ښکاره وي هغه
چي مريض وي او مرض يي ښکاره وي او هغه چي بالکل غوښه پکي نه وي

۳۳ - د ښکاره مرض نه مراد هغه بيماري ده چي د هغي اثار په حيوان

باندی ظاهر شي لکه تبه چي حيوان د خوراڪ څښاک څخه منع کړي او هغه
خارښ چي غوښه ورله خرابه کړي او په صحت باندی ورله بد اثر وکړي يا داسي
زخم چي په بدن او صحت باندی ورله اثرکوي

البتہ معمولی مرض يا معمولی ڳوډ والي يا لڳ د غوښي کموالي څه پرواه نکوي

۳۴ - پدی عیبونو پسی هغه عیبونه هم تړل کپری (یعنی هغه به هم ددی په

حکم کی وی) چی ددی پشان وی یا ددی نه سخت وی

لکه په دواړو سترگو پروند حیوان خکه دا د یو سترگی باندی د پروند حیوان نه بدتر دی

مرگ ته نژدی حیوان خکه دا د ډیر مریض حیوان نه بدتر حالت کی دی

دکوم حیوان چی یوه بڼه یا لاس کپ شوی وی خکه دا دکوچ حیوان نه بدتر دی

۳۵ - غور خکر لکی کونای که د پیدایش نه غیر موجود وی نو دداسی

حیوان باندی قربانی کول درست دی اوکه چیرته کپ کپری شوی وو نو بیا هم پری قربانی جایز ده لیکن مکروه ده البته که دکپی لم کپ کپری شوی وی نو دی باندی قربانی صحیح نده خکه دا د بدن په یو خاص جز کی نقصان دی

۳۶ - په هغه حیوان باندی قربانی کول مکروه دی چی غور یی شلیدی وی

یا یی بعضی غابونه ولیدی وی یا یی خکر مات شوی وی

۳۷ - په خصی ځناور باندی قربانی جایز ده ځکه نبی علیه السلام په دوه

داسی ګډانو باندی قربانی کړی وه چی خصیان وو او ځکه په خصی والی سره د حیوان غوښه خوږیږی ابن قدامه رحمه الله فرمایي پدی مساله کی مونږ ته هیڅ اختلاف ندی معلوم

لکه څنگه چی نبی علیه السلام په غیر خصی حیوان باندی هم قربانی کړی ده لکه اهل سنو دا حدیث روایت کړی دی ابو سعید خدری رضی الله عنه فرمایي چی نبی علیه السلام به په یو غیر خص ځکروړګډ باندی قربانی کوله چی تک تور به وو

۳۸ - قربانی په دوه شیانو سره متعینه کیږی یا په قول سره چی ووايي دا

حیوان د قربانی لپاره دی یا په نیت سره چی د قربانی په نیت سره یو حیوان واخلي

۳۹ - کله چی یو حیوان د قربانی لپاره متعین کړی نو دی باندی یو څو

احکام لاکو کیږی

ددی خرڅول هبه کول وغیر جایز ندی

ځکه دا د هغه شی په خیر شوه چی نذر کولی شی مگرکه ددی نه په غوره بل حیوان یی بدل کړی یا یی خرڅ کړی چی بل ددی نه ښه واخلي

کله چی هغی ته داسی عیب ورسیری چی د قربانی کولو مانع ګرځی نو
ضروری ده چی هغه په یو بل حیوان سره بدل شی چی روغ وی
البته که دا عیب ورته بغیر د کوتاهی او تجاوز نه ورسیری نو بیا دی ذبحه کړی
خه باک نشته

که غلاکړی شو یا ضایع شو نو د هغی په شان بل راوړل به ددی ذمه واری وی
البته که بغیر د کوتاهی او تجاوز نه ترینه ضایع شی نو خیر دی
که بچی راوړی نو د بچی حکم هم ددی حیوان دی هغی سره به ذبح کولی
شی

۴۰ - چا چی د قربانی نیت وکړو او بیا یی نیت فسخ کړ نو هغه باندي هیڅ

نشته البته که د قربانی د حیوان تعیین یی کړی وی نو بیا یی ذبح کول ورباندي
واجب دی او رجوع نشی کولی ځکه دا په تعیین سره دده د ملکیت نه وتلی دی

۴۱ - د قربانی کونکی لپاره بهتره ده چی پخپله باندي حیوان ذبح کړی کله

چی خپله ذبح کولی شی ځکه ذبح یو عبادت دی او د الله قربت دی نو باید
انسان یی پخپله ترسره کړی

او ځکه دا د نبی علیه السلام طریقہ وه او نبی علیه السلام په هر شی کی زمونږ
لپاره نمونه ده

اوکه پخپله یی نشوه ذبح کولی نو بل چا ته دی ورکړی چی ذبح یی کړی ورله

۴۲- د قربانی د ذبح کولو لپاره بل څوک نایب کړخول جایز دی ځکه نبی

علیه السلام په حجه الوداع کی دری شپيته اوسان پخپله ذبح کړی وو او باقی یی علی رضی الله عنه ته سپارلی وو نو هغه سل مکمل کړل

۴۳- افضل داده چی هغه چاته ذبح وسپاری چی متقی وی او د ذبح په

احکامو باندی علم لری

امام قرافی فرمایي خلکو به د ذبح لپاره دین داره خلک اختیارول

او د مسلمان لپاره احتیاط دی کی دی چی خپله ذبیحه یهودی یا عیسای ته ونه سپاری

۴۴- څوک چی د قربانی اراده لری هغه له جایز ندی چی خپل نوکان

ویستان کت کړی د ذوالحجه د اولی ورځی نه تر دی چی قربانی وکړی

ام سلمه رضی الله عنها فرمایي چی نبی علیه السلام فرمایلی دی کله چی د ذوالحجه لس ورځی راشی او یوکس د قربانی اراده لری نو هغه له جایز ندی چی د خپلو ویستو یا خرمن نه څه شی کت کړی

او یو بل روایت کی دی چی ندی اخلی د خپلو ویستانو او د خپلو نوکانو نه شه
شی

امام نووی فرمایی چی د ویستو او نوکانو نه د اغستلو معنی داده چی نوک په
قلم کولو یا ماتولو سره کټ کړی شی یا ویستان په خړولو وړوکی کولو ویستلو
سوزولو وغیره سره ختم کړی شی

او د ویستانو نه مراد د سر ویسته د تخرکونو ویسته د بریتونو ویسته د نامه نه
لاندی ویسته او د بدن ټول ویستان دی

نو د اختر د مونځ نه مخکی به ویستانوکی هیڅ کوتی نه وهی نه به یی کټ کوی
اگرکه د اختر مونځ ته د زینت کولو په نیت دا کارکوی اوکه د اختر په اوله ورځ
یی قربانی ونکړه نو همداسی په پاتی کپیری (یعنی ویستان او نوکان به نه کټ
کوی) تر دی چی قربانی وکړی

۴۵ - دا حکم هغه چا سره خاص دی چی قربانی کوی دکور نورو افرادو ته

دا منع متوجه نده ځکه نبی علیه السلام به د خپل کور والاو د طرفه قربانی کوله
او هغوی ته یی حکم نه وو کړی چی ویستان او نوکان دی نه کټ کوی

دی وجی نه د قربانی کونکی دکور خلکو لره جایز دی چی پدی لسو ورځوکی
خپل ویستان یا نوکان کټ کړی

۴۶ - دا نهی او منع خاص ده په هغه چا پوری چی قربانی د خان له طرفه کوی البته که څوک د بل چا د طرفه قربانی کوی چی وصیت یی ورته کړی وی یا یی وکیل ګرځولی وی نو هغه پدی نهی کی نه شاملیږی (وینستان او نوکان کټ کولی شی)

او بعضی زنانہ چی دا کار کوی چی خپل زوی یا ورور ته د قربانی ورسپاری دی لپاره چی پدی لسو ورځو کی هغه خپلو وینستانو یا نوکانو کی ګوتی ووهی دا کار جایز ندی ځکه حکم په قربانی کونکی پسی متعلق دی برابرہ ده که خپله قربانی وکړی یا یی بل ته وسپاری

۴۷ - کله چی هغه کس چی د قربانی اراده یی وی د خپلو وینستانو نوکانو یا د بدن د نوری حصی وینان واخلی نو هغه باندی هیڅ کفارہ نشته او دا کار یی ددی څخه مانع ندی چی قربانی به پریردی قربانی یی صحیح ده او قربانی یی نه باطلیږی لکه دا بعضی خلکو ګمان دی بلکی الله ته به توبه اوباسی (او قربانی به کوی)

۴۸ - که چیرته د وینستانو یا نوکانو کټ کولو ته یی ضرورت راشی نو هیڅ باک نشته چی کټ یی کړی لکه یو نوک یی مات شی او درد کوی تکلیف ورته

رسوی نو هیخ حرج نشته چی کټ یی کټی یا یو ویبسته یی په سترگو پروت وی او
کټ یی کټی یا یو ویبسته کټ کټی دی لپاره چی دغه خای زخمی شوی دی او
دوایی پری اچوی

او په ویبستو کمزولوکی هیخ حرج نشته اکرکه بعضی ویبستانو وغورخیکگی بغیر د
قصد نه

۴۹- د ذبح د ادابو څخه دا هم ده چی د قربانی ځناور د ذبحی خای ته په

نرمی سره بوخی او سختی دی پری نه کوی د ابن سیرین څخه روایت دی چی
عمر رضی الله عنه یوکس ولیدو چی د قربانی ځناور یی په ښه باندی وهو او
روان کټی یی وو هغه ورته وویل هلاک شی د مرگ خای ته یی په آرام سره
بوخه

۵۰- چاره به د ذبح نه مخکی خه تیره کټی دی لپاره چی ځناور ته تکلیف

ورنکټی او دا د احسان څخه ده نبی علیه السلام فرمایي بیشکه الله تعالی په هر
چی باندی احسان فرض کټی دی کله چی تاسو وژل کوی نه ښی طریقی سره
وژل وکټی او کله چی تاسو حیوان ذبح کوی نو ښی طریقی سره یی ذبح کټی او
تاسوکی دی یو تن چاره تیره کټی او حیوان ته دی راحت ورکټی

نو د حیوان مخامخ به چاره نه تیره کوی نه دا چی یو حیوان ذبح کوی او بل
ورته کوری ځکه دا د احسان منافی کارونه دی

۵۱- د ذبح په وخت د غواگانو او گډو او بيزو راځملول مستحب دی او داسی

حال کی به نشی ذبح کولی چی ولاړی وی یا ناستی ځکه ځملول یی بهتر او
پدوی باندی شفقت او نرمی کول دی

او چپ طرفته به ځملول کیږی ځکه پدی سره په ذبح کولو کی اسانی وی او په
بسی لاس کی به چاره نیول کیږی او چپ لاس باندی به د حیوان سر نیول کیږی
او څوک چی چپ لاسی وی او په بسی لاس باندی ذبح نشی کولی نو هغه به په
بسی طرف حیوان ځملوی لیکن قبلی ته مخامخ او په چپ لاس به یی ذبح کوی
ځکه دده داکار په اسانی سره د ذبح باعث دی

او د اوبنانو باره کی سنت دادی چی په ولاړه به نحرکولی شی شاته دوه بسپی به
یی کولای وی او مخی ته به تړلی شوی وی

۵۲- د ذبح کونکی قبلی طرفته مخ کول او د ذبیحه قبلی طرفته متوجه کول

مستحب دی او دا په هری قربانی کی مستحب دی لیکن په هدی او قربانی کی
یی استحباب موکد دی د ابن عباس رضی الله عنهما څخه روایت دی چی باید
یو تن دی پتاسو کی ذبیحه پخپل او د قبلی په درمیان کی وگرځوی

۵۳- قربانی یو عبادت دی او هر عبادت کی نیت ضروری وی نبی علیه

السلام فرمایی د ټولو اعمالو دارو مدار په نیتونو باندی دی او د هر چا لپاره د عمل هغه ثواب دی چی هغه یی نیت وکړی او نیت ځکه ضروری دی چی مونږ پدی سره د عبادت او عادت مابین کی تمییز کولی شو

او د قربانی د ځناور اغستل او په خپل مقرر وخت کی ذبح کول کافی دی ځکه د نیت تعلق د زړه سره دی او اعمال پدی باندی دلالت کوی

۵۴- د ذبح په وخت بسم الله الله اکبر او دعا ویل پکار دی نو داسی به وایی

بسم الله الله اکبر اللهم ان هذا منك ولك اللهم تقبل منی یا تقبله عن فلان کله چی د بل چا لطرفه قربانی کوی

او پدی کلماتوکی واجب صرف بسم الله ده باقی کلمات ویل مستحب دی

۵۵- د قربانی د ځناور او د هدی د غوښو خرڅول جایز ندی نه ددی د

خرمونو ویستانو وړیو خرڅول جایز دی ځکه چی کوم شی د الله د عبادت په طور سره ادا کړی شی هغی کی واپسی جایز نده او ددی شیانو خرڅول یو نوع واپسی ده

امام احمد فرمایی سبحان الله څرنگه دا خرڅوی او دا یی د الله لپاره قربانی کړی ده

۵۷- جایزنده چی قصاب ته د قربانی نه خه غوبنه وغیره ورکړی د هغه د

ذبح یا خدمت په مقابل کی

د علی رضی الله عنه ددی حدیث د وجی هغه فرمایي نبی علیه السلام ما ته امر کړی وو چی زه د هغه په اوسانو باندی قایم وسم او د هغی غوبنی خرمنی صدقه کړم او قصاب ته د هغی نه هیخ ورنکړم او نبی علیه السلام فرمایلی وو چی هغه (قصاب) ته یی مونږ د خپل طرفه ورکوو

او خکه چی قربانی د الله لپاره ذبح شوی ده نو قصاب ته د هغی خه حصه ورکول د خرخولو مشابه دی او دا یو نوع رجوع کول دی په قربانی کی چی جایزندی

۵۸- کله چی قصاب فقیر وی یا ملگری وی نو خه باک نشته چی هغی ته د

صدقی په طور ورکړی شی یا د هدیه په طور لیکن مخکی نه به یی شرط نه وی لگولی چی که ذبح به می درله وکړه ما له به یی راکوی

نو دا قصاب به د یو عام غریب حیثیت لری بلکی ده لره یی ورکول بهتر دی خکه چی ده تکلیف وکه او خان یی ستړی کړی دی

۵۹ - د قربانی کونکی لپاره جایز دی چی د قربانی غوښه و خوری یا یی چا

ته هدیه کړی یا یی صدقه کړی

الله تعالی فرمایي پخپله یی هم و خوری او غریب فقیر ته یی هم ورکړی

او بل مقام کی فرمایي تاسو یی هم و خوری او غریب سوال کونکی ته یی هم ورکړی دغه شان مونږ دا حیوانات ستاسو تابع کړخولی دی دی لپاره چی تاسو شکر وکړی

۶۰ - علماو په هغه مقدار کی اختلاف کړی دی چی قربانی کونکی یی خوری

یا یی هدیه کوی یا یی صدقه کوی

لیکن پدی کی اسانی ده او راجح خبره داده چی دری حصی یی کړی یوه حصه و خوری یوه هدیه کړی یوه صدقه کړی

او دا د ابن مسعود او ابن عمر رضی الله عنهما قول دی

ابو جعفر النحاس فرمایي

او د اکثر و علماو رایه داده چی د هغی خخه ابن مسعود ابن عمر عطا ثوری چی دری حصی کړی شی یوه حصه صدقه کړی یوه هدیه کړی او یوه خپله او دکور خلک و خوری

او که ددریمی حصی نه ډیره یی و خوږه خه باک نشته

۶۱- په قربانی کی د وکیل باره کی حکم دادی چی که هغه ته موکل (چا

چی دا وکیل ګرځولی دی) هغه ورته اجازت کړی وو چی ویی خوری ترینه یا
بی صدقه کړی یا یی هدیه کړی نو کولی یی شی اوکه نه وو نو موکل ته به یی
روغه سپاری

۶۲- د قربانی غوښه صدقه کول او فقیرانو ته ورکول واجب دی برابره ده که

لکه وی اوکه ډیره او د وجوب دلیل دالله دا قول دی چی خپله یی هم و خوری
او غریبانو ته یی ورکړی

۶۳- اهل ذمه ته د قربانی د غوښی ورکول جایز دی خصوصاً کله چی

هغوی غریبانان وی یا د قربانی کونکی ګاونډیان وی یا یی رشته دار وی یا د
هغوی زړونه د ایمان طرفته مایل کول مقصود وی

الله تعالی فرمایي : الله تاسو د هغه خلکو نه نه منع کوی چی تاسو سره یی
جنگ ندی کړی او تاسو یی له کورونو څخه نه یی ویستلی چی تاسو د هغو سره
نیکی وکړی او هغوی سره احسان وکړی بیشکه الله د احسان کونکو سره مینه
لری

۶۴ - په احاديثوکی ثابتہ ده چي نبي عليه السلام د قرباني د غوښو د ذخيره

کولو نه يوکال منع کړي وه او بيا يي اجازت ورکړي وو يعني د غوښي د ذخيره
کولو نه د منع حکم منسوخ شوی دی او دا د جمهورو علماو موقف دی

د سلمه بن اکوع رضی الله عنه څخه روايت دی چي رسول الله صلی الله عليه
وسلم فرمایلي دي کله چي يوکس پتاسوکی قرباني وکړي نو دا دی په دريمه
ورځ پداسي حال کي نه صباح کوي چي کور کي يي د قرباني غوښي نه څه شي
پاتي وي

کله چي راروان کال راغلي صحابه و وويل اي دالله رسول مونږ همغه شان کار
وکړو لکه پروس کال چي موکړي وو

نبي عليه السلام وفرمايل : خپله يي هم و خوري او نورو ته هم ورکړي او ذخيره
يي هم کړي البته پروس کال په خلکو باندی سختی وه نو ما غوښتل چي تاسو
ورسره مدد وکړي

۶۵ - اصل داده چي قرباني به د قرباني کونکي په ملک اوکلي کي وي او

همغه کلي کي به يي غوښه تقسميري ليکن دکلي او ملک نه باهر يي کول هم
جایز دی کله چي حاجت وي يا پکي فايده وي

لکه کله چي يوکلي کي قربانيانی ډير شي او غريب خلک کم وي يا بل کلي کي
حاجت او غربت ډير وي

۶۶ - هغه کس چی خپل وطن کی ندی هغه له جایز دی چی په خپل وطن کی یوکس وکیل مقرر کړی او قربانی ورته وسپاری او هغه یی خلکو کی تقسیم کړی

۶۷ - قربانی د عقیقه په خای باندی کار نکوی ځکه دا هر یو بذاته مقصود عبادت دی او د هر یو سبب مختلف دی نو یو د بل قایم مقام نشی کیدای

والله اعلم

وصلی الله علی نبینا محمد صلی الله علیه وسلم

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English